

הוצאה מלאכה חשובה

1. רמב"ם שגגות פרק י"ד

בית דין ששגגו והורו לעקור גוף מגופי תורה ועשו כל העם על פיהם בית דין פטורין וכל אחד ואחד מן העושים חייב חטאת קבועה שנאמר ונעלם דבר ולא כל הגוף, לעולם אין בית דין חייבין עד שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת בדברים שאינן מפורשין בתורה ומבוארים ואחר כך יהיו בית דין חייבין בקרבן והעושים על פיהם פטורין כיצד שגגו והורו שמותר להשתחוות לעבודה זרה או שמותר להוציא מרשות לרשות בשבת הרי אלו כמי שאמרו אין שבת בתורה או אין ע"ז בתורה שעקרו כל הגוף ואין זו וכיוצא בזה שגגת הוראה אלא שכחה לפיכך פטורין מן הקרבן וכל העושה על פיהן חייב חטאת בפני עצמו אבל אם טעו והורו ואמרו המוציא מרשות לרשות הוא שחייב שנאמר אל יצא איש ממקומו אבל הזורק או המושיט מותר או שעקרו אב מאבות מלאכות והורו שאינה מלאכה הרי אלו חייבין... ע"כ.

2. מצפה איתן הוריות

גבי הוראת בית דין קי"ל דאינו חייב עד שיורה שייך לפטור בשעוקר כל הגוף דזה לא הויא הוראה דזיל קרי בי רב הוא

3. צפנת פענח כלאים פרק י'

מדברי רבינו בה"ל שגגות נראה דס"ל דגבי השתחוויה והוצאה מרשות לרשות הוה כמו עקירת הגוף אבל שאר אבות מלאכות לא מקרי עקירת הגוף.

4. הורה גבר – הרב בצלאל רנשבורג

והנלע"ד ברור בזה בכוונת הרמב"ם ז"ל אחרי שעמדתי עוד על פליאה נשגבה בדברי רבינו אלה ולא ראיתי לכל המחברים שהרגישו בה והוא שאני תמה דלגבי הוצאה בשבת ס"ל להרמב"ם שם דאם אמרו אין הוצאה בשבת דמיקרי עקירת כל הגוף אם לא שאמרו הוצאה אסורה ומושיט וזורק שרי דאז נקרא קיום מקצת וביטול במקצת משא"כ אלו אמרו דרך כללי אין הוצאה אסורה בשבת חשוב לי להרמב"ם עקירת כל הגוף ואלו בעקרו אב משארי אבות מלאכות החליט הרמב"ם בפשיטות דחייבין דמיקרי קיום מקצת וביטול מקצת והלא דבר הוא ומילתא דבעי טעמא מה זכתה ההוצאה טפי מכל שארי האבות מלאכות לחלק ביניהן כולי האי ואי משום דכתיב בהוצאה אל יצא בחרישה וקצירה נמי כתיב בחריש ובקציר תשבות ודבר זה פלא גדול הוא בעיני על כל נושאי כלי הרמב"ם וגדולי המפרשים הנ"ל שלא עמדו בזה ולפענ"ד צע"ג

5. רמב"ן אמור

שבתון עשה הוא.. ראיתי בפרשת החדש ושמרתם את היום הזה שמות פי"ב למה נאמר והלא כבר נאמר כל מלאכה לא יעשה בהם (שם פסוק טז) אין לי אלא דברים שהן משום

הוצאה מלאכה חשובה

מלאכה דברים שהן משום שבות מנין תלמוד לומר ושמרתם את היום הזה להביא דברים שהן משום שבות

ונראה שהמדרש לומר שנצטוינו מה"ת להיות מנוחה ב"ט אפילו מדברים שאינן מלאכה לא שיטרח כל היום למדוד התבואות ולשקול הפירות ולמלא החביות יין ולפנות הכלים וגם האבנים מבית לבית וממקום למקום ואם היתה עיר מוקפת חומה ודלתות נעולות בלילה.. כל משא יביאו ב"ט ויהיה השוק מלא לכל מקח וממכר ותהיה החנות פתוחה.. ויהיו הפועלים משכימין למלאכתן ומשכירין עצמם כחול לדברים אלו וכיוצא בהן והותרו הימים הטובים האלו ואפילו השבת עצמה שבכל זה אין בהם משום מלאכה לכך אמרה תורה 'שבתון' שיהיה יום שביתה ומנוחה לא יום טורח

6. חידושי גור אריה שבת – מהר"ל

התחיל התנא לשנות יציאות השבת דע"י איסור הוצאה יש שביתה בשבת לגמרי דהא אין איסור עירוב והוצאה ליו"ט.

7. גליוני הש"ס – רבי יוסף ענגיל

עי' ספר חידושי גור אריה דמתבאר מדבריו סברא היפכיית דהוצאה היא מלאכה חמורה טפי משאר מלאכות מפאת היות מתייחסת לשבת בפרט כיון דאין עירוב והוצאה ליו"ט, ולכן בה עיקר שביתה השבת, משא"כ שאר המלאכות דנוהגים גם ביו"ט. ומש"ה התחיל התנא בהוצאה לפי שבה עיקר שביתה השבת. וכן לקמן ע"ג במשנה נקט המוציא מרשות לרשות בסוף המלאכות כאילו אמר דמכל המלאכות שהוזכרו תחלה צריך לשבות ועם כל זה אין זה עיקר השביתה עדיין רק עיקר השביתה היא בהמנעו מהוצאה מרשות לרשות. ובזה הוא שנשלם שביתה שבת לגמרי ולכן נשנה באחרונה.

8. רב רוזנצויג

שהמחייב באיסור הוצאה הוא מעין התנהגות שיגרתית שלא ניכרת בה הילוך של קודש. לפי זה יש קשר חזק בין מלאכת הוצאה והעשה דשביתה שבת. ועיין במאמר 'לא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת' מאוהד פיקסלר שכתב כעין מש"כ הרב רוזנצוויג שליט"א דמלאכת הוצאה שנלמד הירושלמי שבת פ"א ה"א מהפסוקים בירמיה 'ולא תוציאו משא מבתיכם ביום השבת' הוא שונה באופיו משאר המלאכות. המחייב של שאר מלאכות שבת הוא התוצאה, 'הקשר של קיימא', 'המאכל מבושל'. לאור הפסוקים בירמיהו נראה שמלאכת הוצאה אינה כך אלא החיוב נובע מהתהליך ולא מהתוצאה. משמעות איסור הוצאה בשבת הוא שאני אקח משא ואעביר אותו מרשות לרשות ואפגע בקדושת שבת. בשבת יש צורך שביתה ולא מעביר חפצים מרשות לרשות. עיסוק במסחר הוא פגיעה ברורה ברוח השבת, אך גם הליכה לטיול עם תיק מהווה פגיעה בקדושת השבת. במובן זה מלאכת הוצאה הוא יותר חמורה משאר מלאכות בשבת. אדם שעובר מלאכה בשבת עובר על לאו, אך אדם שעבר על מלאכת הוצאה הרי בנוסף ללאו הוא גם ביטל את אופיה של השבת.